

IZDAVAČKI STANDARD I IZGLED IZDANJA VELEUČILIŠTA U RIJECI

IZDAVAČKI STANDARD – osnovne smjernice autorima i lektorima pri pripremi rukopisa za izdavanje, a koje uključuju pitanja:

- jezika i pravopisa,
- pisanja bibliografskih jedinica,
- citiranja i parafraziranja,
- bilješki,
- tabličnih prikaza i ilustracija te priloga,
- uporabe kratica,
- zaštite intelektualnog vlasništva i autorskih prava.

TEHNIČKE ZNAČAJKE RUKOPISA - tehničko uređenje izdanja (knjige, zbornika, časopisa,...) – odabir fonta, margine,...

- tehničko uređenje i obvezne dijelove članka za objavu u Zborniku Veleučilišta u Rijeci - uređuje se posebnim dokumentom u Uputama autorima za Zbornik-časopis Veleučilišta u Rijeci;
- izgled i sadržaj naslovnice i dijelove akademskih radova (seminarskih radova, završnih radova, specijalističkih završnih radova,...) – definira se posebnim uputama / pravilnicima / odlukama;

Sadržaj i dijelovi Izdanja Veleučilišta – monografije, udžbenici – pod ingerencijom autora i recenzenata.

A. IZDAVAČKI STANDARD

I) JEZIK I PRAVOPIS

Rukopis mora biti usklađen sa standardnojezičnim normama jezika na kojem je napisan. Autor teksta je obavezan priskrbiti potvrdu o obavljenoj lekturi koju potpisuje lektor.

Za tekstove pisane na hrvatskom jeziku nije propisana uporaba određene pravopisne knjige, no očekuje se pravopisna ujednačenost rukopisa, odnosno dosljedna provedba odabranih pravopisnih rješenja.

II) PISANJE BIBLIOGRAFSKIH JEDINICA

Svaki rukopis mora imati popis bibliografskih jedinica u obliku *referenci*, odnosno popisa citirane literature (izvori na koje se autor izravno poziva u tekstu rada – citira ih, parafrazira, upućuje na njih) ili općeg *popisa literature* (prema mišljenju autora, sva relevantna djela za područje koje se obrađuje, neovisno o tomu jesu li u radu spomenuta, odnosno citirana ili parafrazirana).

Ne postoji općeprihvaćeni način navođenja bibliografskih jedinica. Preporuka je pridržavati se uvriježenih izdavačkih standarda uspostavljenih u određenim strukama (društvene znanosti APA, matematika AMS, fizika AIP,...) te odabrani model dosljedno primjenjivati kroz cijeli rad.

U popisu literature bibliografske jedinice obično se navode abecednim redoslijedom.

Bibliografska jedinica mora sadržavati podatke o autoru/ima, naslovu, izdavaču i mjestu izdanja te godini izdanja, a prema potrebi i druge podatke. Struktura bibliografskih jedinica navodi se nastavku.

- **za knjigu:**

autor/i (bez navođenja titula, prezime, početno slovo imena), **naslov** knjige (ako postoji podnaslov, odvaja se dvotočkom i piše velikim početnim slovom), **izdavač**, **mjesto izdanja**, **godina izdanja**.

Podatke unutar bibliografske jedinice odvaja se zarezima.

Ukoliko se radi o bibliografskoj jedinici koja ima više od tri autora, navodi se prezime i početno slovo imena prvoga te se nakon toga piše *i ost.* ili *et al.*

Kod ponovljenih izdanja neposredno nakon naslova piše se broj izdanja.

Ako se radi o prijevodu, nakon naslova se navodi ime prevodioca.

Kod inozemnih izdanja koja se tiskaju u većem broju mjesta, dovoljno je naznačiti samo izdavača te izostaviti mjesto izdanja.

Godinu izdanja moguće je pisati i odmah nakon imena autora i to u zagradi.

- **za doktorsku disertaciju, magistarski rad, završni rad:**

autor, **naslov**, **vrsta rada** (doktorska disertacija, magistarski rad), **ustanova** na kojoj je rad obranjen, **mjesto**, **godina** obrane.

- **za članak iz časopisa, zbornika radova,...:**

autor/i (bez navođenja titula, prezime, početno slovo imena), **naslov** članka (ako postoji podnaslov, odvaja se dvotočkom i piše velikim početnim slovom), **naziv časopisa**, **godište** (obično, no ne nužno rimskom brojkom ili godina izdanja), **broj** (arapskom brojkom), **izdavač**, **mjesto izdanja**, **raspon stranica**.

- **za e-izdanja, izdanja objavljena na CD-ROM-u, izdanja objavljena na mrežnim stranicama:**

Za e-izdanja ili izdanja objavljena na CD-ROM-u navode se podaci kao i kod knjige uz naznaku na kraju bibliografske jedinice da se radi o e-izdanju, odnosno tekstu objavljenom na CD-ROM-u (na kraju podataka o bibliografskoj jedinici navodi se podatak: *e-izdanje*, odnosno *CD-ROM*).

Za izvore objavljene na mrežnim stranicama navode se podaci kao i u gore navedenim primjerima uz **navođenje adrese stranice** – URL u izlomljenim zagradama <> i **datuma posjeta** stranice na kraju bibliografske jedinice.

Bibliografska jedinica za mrežnu stranicu anonimnog autora ili autora potpisanog pseudonimom sadrži samo podatak o URL i datumu posjeta stranice.

- Ako se izvori navode u tekstu u skraćenom obliku (prezime autora, godina izdanja, broj stranice), tada se u popisu literature za autora koji je u istoj godini objavio više radova, uz godinu bez razmaka piše slovo – *a, b, c,...* (npr. Dujanić, M., (2002a),...).

- Radovi istoga autora u popisu literature navode se abecednim redoslijedom (ako je godina izdanja naznačena na kraju bibliografske jedinice) ili kronološkim redoslijedom (ako je godina izdanja naznačena neposredno nakon imena autora).
- U popisu literature bibliografske jedinice formiraju se kao zasebni odlomci zbog preglednosti te ih se može oblikovati na način da ih se numerira ili bez numeriranja korištenjem visećeg stila oblikovanja odlomaka (prvi redak strši lijevo dok su ostali reci jedinice uvučeni desno).

III) CITIRANJE I PARAFRAZIRANJE

Citiranje kao navođenje doslovno preuzetog tuđeg teksta može biti potpuno ili djelomično – preuzeti se može pojedina riječ, skupina riječi, dio rečenice, cijela rečenica, više rečenica, cijeli odlomak,...

Citat uvijek mora biti omeđen navodnicima.

Citat koji je kraći od rečenice, uklapa se na različita mjesta u rečenici te ukoliko dolazi na početku rečenice, piše se velikim početnim slovom. Interpunkcijske znakove koji ne pripadaju citatu piše se izvan navodnika.

Ukoliko se dio citiranoga teksta ispušta, potrebno je unutar citiranoga teksta umjesto ispuštenoga dijela naznačiti u zagradi tri točke (...). Također, ukoliko je dio citiranoga teksta posebno istaknut, a da izvorni tekst ne sadrži takvo isticanje, potrebno je staviti napomenu u zagradi da se radi o isticanju autora koji je preuzeo navedeni citat (istakao autor; ili istakla E. R. – inicijali autora). Isto vrijedi i kod intervencija u izvorni tekst, odnosno dodavanja dijelova – potrebno je u tom slučaju u zagradi navesti sa se radi o napomeni autora koji je preuzeo citirani tekst (op. autora; ili napomena E. R.).

Tuđi tekst ne mora biti doslovce preuzet već je moguće i parafrazirati. U oba slučaja, bilo da se radi o citatu ili parafraziranom tekstu, odnosno sadržaju objavljenom u nekom drugom radu, **obavezno je navesti izvor iz kojega je tekst preuzet (uputiti na autora)**. Ne postoji općeprihvaćeni jedinstveni način pozivanja na izvor, no važno je odabrani model dosljedno koristiti kroz cijeli rad.

Pozivanje / upućivanje na izvor moguće je, primjerice:

- navođenjem autora u samom tekstu u zagradi u skraćenom obliku - *harvardski stil* - (**prezime** autora i **godina** izdanja bez zareza između tih podataka, te broj ili **raspon stranica** nakon godine izdanja pri čemu se godinu izdanja i raspon stranica može odvojiti dvotočkom ili zarezom), pri tomu će potpuni podaci o izvoru biti naznačeni u popisu literature. Ukoliko u popisu bibliografskih izvora postoje dva autora istoga prezimena, tada se u tekstu u zagradi navodi i inicijal imena ili puno ime autora. U slučaju da je isti autor u istoj godini izdao više naslova koji su navedeni u popisu bibliografskih izvora, tada se uz godinu navodi i odgovarajuće slovo prema slijedu naslova u popisu literature (2002a, 2002b,...). Ukoliko se podatak o izvoru navodi na kraju rečenice jer je cijeli dio teksta preuzet / parafraziran, točku se piše iza podataka o izvoru (nakon zgrade).
- navođenjem autora i naslova te stranice ili raspona stranica
- navođenjem izvora u fusnoti (bilješki na dnu stranice) – obično odijeljene od teksta crtom. U ovom slučaju se uz određeni dio teksta za koji se navodi bilješka piše brojčana oznaka kao eksponent¹ (desno uz riječ, bez razmaka). Daljnje bilješke slijede brojčani niz. Tekst u bilješki na dnu stranice piše se manjim slovima nego tekst rada.

- korištenjem brojki u uglatim ili oblim zagrada u tekstu gdje se želi uputiti na izvor – *vankuverski stil* – (1), (2),... Pri tomu se potpuni podaci o izvorima navode u popisu literature na kraju rada i to redoslijedom kojim su navedeni u tekstu.

IV) BILJEŠKE

Dodatna objašnjenja i komentare autor može pisati u bilješkama na dnu stranice na kojoj se nalazi tekst na koji se odnose u obliku fusnote (odijeljene crtom od teksta) ili na kraju teksta ili cjeline, odnosno knjige u obliku završnih bilješki ili endnota. Mjesto u tekstu koje se bilješke odnose označava se brojčanim oznakama ili zvjezdicama (za do tri bilješke u tekstu) u eksponentu desno uz riječ, bez razmaka. Daljnje bilješke slijede brojčani niz. Tekst u bilješci na dnu stranice piše se manjim slovima nego tekst rada.

Oznaka za bilješku piše se nakon riječi, priljubljeno uz riječ, a lijevo od interpunkcijskog znaka ako se vezuje za navedenu riječ.

Oznaka za bilješku piše se nakon riječi, a desno od interpunkcijskog znaka, priljubljeno uz interpunkcijski znak, zagradu, navodnike ako se odnosi na veću cjelinu – rečenicu, odlomak ili dio teksta omeđen zagrada ili navodnicima.

V) TABLICE, ILUSTRACIJE I PRILOZI

Tablice, sheme, grafikone, crteže,... koje se unosi u tekst potrebno je nasloviti i navesti izvor. Iznad tablica i ilustracija navodi se natpis (npr. „Tablica“) i broj iza čega slijedi točka ili dvotočka ili povlaka, te naslov - opis tablice (grafikona, sheme,...). Pri pozivanju i upućivanju na tablicu ili ilustraciju u tekstu, riječ „tablica“ (grafikon, shema,...) piše se malim početnim slovom, a broj se piše kao glavni broj – bez točke (tablica 1).

Rad mora sadržavati popis tablica, ilustracija i priloga.

VI) UPORABA KRATICA

Ukoliko se u tekstu koriste kratice, potrebno ih je objasniti i to pri njihovom prvom spominjanju u tekstu rada ili u obliku priloga na kraju rada, odnosno na početku ili na kraju knjige.

VII) ZAŠTITA INTELEKTUALNOG VLASNIŠTVA I AUTORSKIH PRAVA

Autor je obvezan uz predani rukopis za izdavanje potpisati izjavu kojom pod punom pravnom i materijalnom odgovornošću izjavljuje da svaki dio njegova rukopisa predstavlja njegovo **originalno autorsko djelo, da njegov rukopis ne sadrži formulacije i spoznaje preuzete iz drugih publikacija bez navođenja relevantnih bibliografskih podataka** te da su rezultati prikazani bez falsifikacije podataka ili manipuliranja podacima.

Nadalje, autor izjavom potvrđuje da je u tekstu rukopisa navedeno eventualno prijašnje objavljivanje rada ili njegovog dijela, kao i da su navedeni svi izvori financiranja i potencijalni sukobi interesa.

Također, autor izjavom potvrđuje da su za korištene materijale koji su zaštićeni autorskim pravima, a za čije preuzimanje postoji određena financijska naknada, podmireni svi troškovi preuzimanja.

A. IZGLED IZDANJA VELEUČILIŠTA

IZGLED OMEĐENIH PUBLIKACIJA (knjiga)

- Knjiga kao tiskana i/li elektronička publikacija (mjesno i/li daljinski dostupna) mora imati najmanje 49 stranica, ne računajući korice i naslovnu stranicu.
- Svakoј knjizi se dodjeljuje ISBN broj. To je jedinstveni broj za određeni naslov ili neizmijenjeno izdanje knjige, koji se samo jednom smije dodijeliti jednom naslovu ili neizmijenjenom izdanju istog naslova.
- Na omotu/koricama svake omeđene publikacije u nadnaslovu se mora nalaziti puni naziv Veleučilišta te ime mjesta i godina izdanja.
- Na hrptu publikacije moraju stajati skraćeni podatci o autoru i naslovu djela.
- Formati omeđenih publikacija su u pravilu B5 i A4, a uvezi mogu biti proširano lijepljeni ili proširano šivani. Posebna izdanja mogu imati poseban format.
- Likovnoj opremi i dizajnu korica mora se posvetiti posebna pozornost.
- Na poleđini preliminarne stranice koja prethodi glavnoj naslovnoj stranici navodi se: naziv nakladničke cjeline, njezina numeracija, glavni stvarni naslov djela, te glavni/odgovorni urednik/-ca, ilustrator/-ica, dizajner/-ica korica/omota.
- Na glavnoj naslovnoj stranici moraju biti: podatci o autoru/-ici ili autorima/-cama, naslov publikacije, amblem Veleučilišta, puni naziv izdavača koji sadrži ime Veleučilišta koje odobrava tiskanje ili elektroničko objavljivanje publikacije, te mjesto i godina izdavanja.
- Na kraju glavne naslovne stranice (ili na njenoј poleđini, ovisno o ukupnom broju ovih podataka) moraju se nalaziti sljedeći podatci: mrežna stranica izdavača, lektor/-ica, prevoditelj/-ica, recenzenti/-ce, autori/-ce ilustracija, fotografija ili crteža, izvorni naslov ako je djelo prevedeno, redni broj izdanja, CIP zapis, ISBN broj (koji se navodi na tri mjesta u publikaciji: u CIP zapisu, ispod CIP zapisa, na omotu u okviru bar koda ili na omotu bez bar koda), te zabranu kopiranja sa zaštitom autorskih prava.
- Prva sljedeća stranica iza glavne naslovne stranice je sadržaj djela, kojemu može prethoditi posveta ili neki kraći citat.
- U impresumu se navode podatci o adresi izdavača, o računalnoj obradi, prijelomu, nakladi (tiražu) i tiskari.

IZGLED SERIJSKIH (NEOMEĐENIH) PUBLIKACIJA (časopisa, zbornika, godišnjaka...)

- Serijske publikacije mogu biti tiskane (časopis, godišnjak, zbornik) ili izdane u različitim oblicima (npr. na CD-u ili na mrežnoj (web) stranici Veleučilišta).
- Mogu se objavljivati (u dijelovima) uzastopno, s broječanim i kronološkim oznakama, ako ih se namjerava objavljivati neograničeno.
- Brojevi volumena ili godišta označavaju se arapskim brojevima i registriraju se kontinuirano.
- Godina izdavanja mora se poklapati s jednom kalendarskom godinom, a ako se razlikuju, treba navesti obje godine.

- Format serijskih publikacija u pravilu je B5 i A4.
- Publikacija mora imati svoj ISSN broj.
- Ostale važne elemente izgleda serijskih publikacija definirat će poslovnicu uredništava

IZGLED ELEKTRONIČKIH PUBLIKACIJA

- Po jedan primjerak svake objavljene elektroničke publikacije (djela i/li teksta) mora se poslati Nacionalnoj i Sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu.
- U svezi izgleda elektroničkih publikacija treba poštivati kriterije odabranog obveznog primjerka mrežne građe za obradu i arhiviranje te preporuke za izradu mrežnih publikacija, a sve dostupno na www.nsk.hr.